

Čís. 810.

Sudiště § 77 j. n. nevztahuje se k žalobě manželky na rozvedeného manžela o placení vyživovacích příspěvků.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1920, R I 1107/20.)

Proti žalobě rozvedené manželky zadané u soudu posledního společného bydliště, by jí manžel platil vyživovací příspěvky, vznesl žalovaný námitku místní nepříslušnosti, již soud první stolice usnesením pojatým do rozsudku zamítl. **Důvody:** Námitka místní nepříslušnosti soudu není důvodná, neboť nejedná se o ryze majetkový nárok z manželského poměru vznikající, což plyne z toho, že otázka výživného pro manželku je upravena v druhé hlavě občanského zákoníka nadepsané »manželské právo«, a ve své podstatě jest nárok na výživné jedním z účinků manželské smlouvy, tedy vznik svůj odvozuje z rodinného poměru mezi manžely, nikoli však z nějaké majetkové smlouvy nebo majetkového poměru (§§ 1217 a násl. obč. zák.) a tento svůj zvláštní (rodinný) ráz podrží, i když později nastalými skutečnostmi svazek manželský byl rozvázán, nebo zcela zrušen (§ 50 čís. 3 a § 76 j. n., § 44, 91 obč. zák.). **Odvola cí** soud vyhověl odvolání, zrušil rozsudek prvního soudu a uložil mu, by vyčkav pravomoci, postoupil věc obecnému soudu manželovu. **Důvody:** V §§ 50 odstavec třetí a 76 j. n. rozeznává zákon pro soudní příslušnost ve věcech manželských nároky, jež jsou ryze majetkové povahy, a takové, jež nejsou ryze majetkové. Pouze pro tyto nároky stanovena jest výjimečná příslušnost soudu posledního bydliště, kdežto příslušnost pro nároky ryze majetkové řídí se dle všeobecných pravidel §§ 65 a násl. j. n. — **Názor prvního soudu**, že manželčin žalobní nárok na placení výživného, o 200 K měsíčně zvýšeného, není ryze majetkové povahy, jest po náhledu **soudu odvolacího mylný**, neboť který nárok podle svrchu citovaných zákonných ustanovení měl by pak býti nárokem ryze majetkové povahy mezi manžely, když ne nárok o placení určitých peněžitých dávek? Zákon nechtěl pro veškeré vzájemné požadavky manželů z důvodu manželství vyplývající stanoviti výlučný soud, jak patrno ze znění obou citovaných ustanovení zákona a z motivů k § 76 j. n. Pokud manželka žije ve společné domácnosti s manželem, jest poskytované jí výživné zcela jiného rázu, než když společenství v téže domácnosti přestane a manželka nárok na další výživné uplatňuje domáháním se peněžitých platů na manželi. V takovém případě stává se její nárok na výživné nárokem ryze majetkovým, — právě proto, že jí vzniká proti manželi pohledávka peněžitá, kterou také uplatňuje. Nerozhoduje žalobní důvod, nýbrž předmět pohledávání při posuzování příslušnosti ve smyslu § 76 j. n. (judikát čís. 253 ze dne 16. dubna 1918, čís. pres. 55/18). A jelikož předmětem žaloby jest placení určitých peněžitých dávek, tedy nárok ryze majetkový, nelze odůvodniti místní příslušnost ustanovením § 76 j. n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Usnesení v odpor vzaté vyhovuje zcela stavu věci a zákonu a jest tak zevrubně a přiléhavě odůvodněno, že na vyvrácení vývodů dovolací stížnosti stačí těchto několik poznámek: Pravda ovšem, že i vyživovací nárok rozloučené manželky jest reflexem bývalého svazku manželského. Tím však není pro stanovisko žalobkyně ještě nic získáno. Nepodrobujet zákon sudišti ve věcech manželských veškeré nároky, vyvírající z manželského poměru, nýbrž pouze ty z nich, jež nejsou ryze majetkoprávními nároky (§ 76 j. n.). Nespočívá proto těžisko tohoto vyhranění místní (a dle obdobného ustanovení § 50 II. čís. 3 j. n. i věcné) příslušnosti v povaze právního důvodu, nýbrž v předmětu žalobního nároku. Nezáleží o sobě na tom, že nárok odvozuje se z poměru manželského, nýbrž zároveň i na tom, čeho konkrétní prosba žalobní se dovolává. Stanovisko, vedle něhož v otázce příslušnosti nerozhoduje o sobě povaha právního poměru, nýbrž obsah konkrétní prosby žalobní, zaujal zákon nejen v ustanoveních §§ 50 odstavec druhý čís. 3 a 76 j. n., nýbrž i v ustanovení § 49 odstavec druhý čís. 5 j. n. Dle tohoto zákonného ustanovení nepatří k výlučné příslušnosti okresních soudů právní rozepře, při nichž jest sice právním poměrem poměr nájemní, ale přednětem: prosby žalobní jest buďsi existence smlouvy nebo zaplacení činže. A jen s tohoto hlediska lze vysvětliti ustanovení § 236 odstavec druhý c. ř. s., vylučující mezitímni určovací návrh, jenž týká se sice právního poměru prejudiciálního pro rozhodnutí o prosbě žalobní, ale o němž rozhodovati nepatří k věcné příslušnosti procesního soudu, jemuž předložena konkrétní prosba žalobní. Jest tudíž zcela dobře možno, že jinému soudu přikázáno jest rozhodovati o právním poměru jako takovém a jinému opět o konkrétním žalobním nároku, jenž z onoho právního poměru se odvozuje. Pravda ovšem, že mezi manžely vzniknouti může celá řada ryze majetkoprávních nároků (na př. ze smluv trhových, směnečných, o náhradu škody a p.). Než pro tyto nároky jest zcela lhostejno, že účastníci jsou manžely, tyto nároky bývají snad podníceny svazkem manželským, ale nevyvírají z tohoto právního poměru a nepřicházejí již proto s hlediska § 76 j. n. v úvahu. Marně snaží se dovolací stěžovatelka popřítí povahu uplatňovaného nároku jakožto nároku ryze majetkoprávního poukazem k tomu, že přiměřením předmětem nároku jest výživa, kdežto požadovaný peníz jest jen náhražkou tohoto předmětu. Nehledíc k tomu, že žalobkyně sama, vyjádřujíc hodnotu výživného v penězích, dává tím na srozuměnou, že výživné hodnotu peněžitou má a tudíž nárok na výživné nárokem majetkoprávním jest, zapomíná žalobkyně, že po zákonném zrušení manželského společenství poskytování naturální výživy, podmíněné společnou domácností, přeměňuje se, nehledíc k jinaké snad úmluvě, dle přirozené povahy věci v poskytování výživného v penězích. Že konečně nemohou pro povahu žalobního nároku padati na váhu okolnosti, podmiňující jeho rozsah (majetkové, pokud se týče výdělečné poměry manžela, potřeby manželky atd.), jest samozřejmo a netřeba dále odůvodňovati.

Čís. 811.

Na tekoucí spodní vodu nelze použití předpisů vodního zákona, nýbrž zákoníka občanského. Dokud voda taková není zachycena, nemůže býti předmětem soukromých práv.